

PREDSEDNIK REPUBLIKE SLOVENIJE

083-00-1/09-2

Ljubljana, 8. julij 2009

Spoštovani gospod Msgr. Alojz Uran
Predsednik Slovenske škofovske konference
Slovenska Škofovska konferenca
Ciril-Metodov trg 4, p.p. 1990

1001 Ljubljana

Spoštovani gospod Msgr. Alojz Uran,

Zahvaljujem se Vam za Vaše pismo z dne 26. junija 2009, v katerem me seznanjate s stališčem Slovenske škofovske konference v zvezi z mojim javnim odzivom na homilijo apostolskega nuncija v Sloveniji msgr. dr. Santosa Abrila y Costellója 6. junija v Kočevskem Rogu.

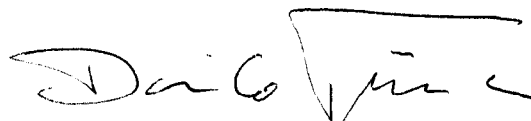
V Vašem pismu je veliko misli, s katerimi se popolnoma strinjam. Posebej želim poudariti pomen upoštevanja vseh vidikov in okoliščin pri ustvarjanju celovite predstave o medvojnih in povojnih pobojih v Sloveniji. Besede Apostolskega nuncija, ki jih navajate v 5. točki Vašega pisma, so gotovo takšne, da se je z njihovo vsebino mogoče samo strinjati. Veseli me tudi, da v Vašem pismu (v 3. točki) omenjate, da nesporno ideološko ozadje zločinov ni bilo edino. Te in druge misli v Vašem pismu gotovo prispevajo k razumevanju.

Hkrati pa želim opozoriti na to, da v javnem obravnavanju povojnih pobojev ne sme manjkati omemba njihove bistvene povezanosti z II. svetovno vojno. Ta vidik je odločilnega pomena, saj brez njega ni mogoče razumeti, kako so se tako veliki zločini sploh lahko zgodili. Druga svetovna vojna je vrgla ves svet z njegovih moralnih tečajev. Za slovenski narod je pomenila ne le tujo vojaško okupacijo, ampak tudi razkosanje narodnega ozemlja, protipravno priključitev delov tega ozemlja okupatorskim državam in grožnjo popolnega uničenja slovenskega naroda. Nasilje, ki ga je prinesla ta dolga vojna, je doživelo svoje tragično sklepno dejanje v letu 1945, ki so ga označili tudi množični zločini zmagovalcev. To dogajanje je bilo v veliki meri ideološko opredeljeno, vendar ni bilo zgolj ideološko in se zunaj dogajanja II. svetovne vojne sploh ne bi moglo zgoditi. Zato ni mogoče sprejeti izjav, ki z izključnim poudarjanjem ideološke razsežnosti pobojev v Sloveniji in odsotnostjo omembe II. svetovne vojne v bistvu spreminjajo njihovo naravo in ponujajo razlago, ki se odmika od pomembne in tudi nesporne zgodovinske resnice.

Eno od vprašanj, ki jih načenna homilija apostolskega nuncija, se nanaša na nedavna odkritja v Hudi jami. Kot veste, sem v svoji javni izjavi 9. marca obsodil poboje, katerih žrtve so bile vržene v Hudo jamo in se zavzel za temeljito preiskavo in kaznovanje storilcev. Ta preiskava še poteka in poročilo o njenih rezultatih še čakamo. Prav je, da vsakdo, zlasti pa tuj diplomatski predstavnik, upošteva to okoliščino in se vzdrži javnega obravnavanja domnev, ki jih bo potrdila ali ovrgla šele dokončana preiskava. Še posebej občutljivo je omenjanje domnevnih odkritij posmrtnih ostankov otrok v Hudi jami. Javno poseganje tujega diplomata v zadeve, ki so še predmet preiskave organov suverene države, je razumeti kot vmešavanje v zadeve, ki so v notranji pristojnosti suverene države. Kot predsednik republike sem dolžan z veliko mero občutljivosti - v vsakem trenutku in v vseh razmerah - spremljati vse dejavnosti in vse izjave, ki bi utegnile imeti tak značaj, in nanje tudi opozoriti. Očitkov, da naj bi bile moje kritične opombe neupravičene in nepotrebne, zato ne morem sprejeti.

Dodati pa bi želel še nekaj misli. Cenim sporočilo, izraženo v 1. točki vašega pisma, da škofje niste obsodili samo zločinov revolucionarnih sil, ampak tudi zločine, ki so jih v imenu Cerkve storili njeni predstavniki. Kot primer navajate objavo izjav ljubljanskih škofov o medvojnih dogodkih, l. 1998 v Družini. Od te objave je minilo že več kot desetletje. Menim, da bi bilo s stališča naših skupnih želja po napredovanju na poti sprave zelo koristno, če bi se ta obsodba ponovila tudi sedaj, v času intenzivnega razpravljanja o medvojnih in povojnih pobojih. Dobro bi bilo tudi, če bi se v omembah spravne slovesnosti, ki je bila v Kočevskem rogu 8. julija 1990, omenila tudi prisotnost in sporočilo takratnega predsednika Predsedstva Republike Slovenije. Taka, bolj celovita predstavitev vseh spravni prizadevanj bi ne le prispevala k zrelosti razprave v slovenskem javnem prostoru, ampak bi tudi dodatno utrdila moralno moč Cerkve kot civilno družbene ustanove v prizadevanju za vsestranski napredek Slovenije in njenih prebivalcev. Koristno bi bilo tudi razmisliti o možnosti primerne javnega dejanja prihodnje leto, ob dvajseti obletnici omenjene spravne slovesnosti. Verjamem, da bo v času do takrat dovolj priložnosti za pogovor o tem.

S spoštovanjem,

dr. Danilo Türk
predsednik Republike Slovenije